

НАРОДНИЙ ВІНОК КОБЗАРЕВИ

Шевченківське свято в Острозі

БАГАТИЙ свідками козацької слави древній Острозь. Про освітану в піснях і народних думах старовину нагадують тут руїни фортечних стін, ще міцні, з чавунними гарматами біля бійниць башти, ослі від часу могли, в яких вітчим сном сплять постанці хороброго Северина Наливайка, лицарі «Злавогого Хмеля» Подорожучи 1846 року до Волині, великий Кобзар віддавав Острозь. За літературними, що дішли до нас, Тарас піднявся на паргоб в центрі міста і в німому мовчанні подивився докола. У його увазі виринули з глибини давнин сини волі — запорожці на баских конях, готові братись шаблями з будяким ворогом рідної землі.

То зажда. А он дійсність: знесилені тяжкою роботою на пасьмоку лану ледь бредє за возом селянини. Позаду здіймає хмари зяви жагрозений шестерою берлин. На передодвіє. Мабути, поміжкн за свого кріпака обміжнє на захваленого гонча-

лею б'є Тарасова пісня «Рева та стогне Дніпр широкій» — величний гімн могутній ріці, природі, силі. Разом з хористами співають всі присутні на святі. Поступово — як заспокоюється розбурханий Славучи — пісня стихає. Учасники торжества звертають погляди до юнака і дівчини в українських національних костюмах, що підставлено біло постамента.

Шановні жителі міста, дорогі гості! — звертаються вони до присутніх, — Віднині і довіку 20 жовтня буде в Острозі святом. В цей день вшановуватиметься пам'ять Тараса Григоровича Шевченка — видатного поета, людиннолюбця, борця.

Сьогодні ми відкриваємо початок традиції. З святом вас, дорогі земляки! З великим святом! Спадає за обеліска покориало. Відлитий в бронзі Кобзар окидає поглядом своїх вдячних нащадків. Скульптор зобразив його суворим, трохи жагрозним. Здається, ось тільки що

лею, ідуть бородастий дід, юнак і дівчинка. Це відомий далеко за межами Ровенщини лісник Хориського лісництва Григорій Назарович Тарасюк, член бригади комуністичної праці меблевої фабрики Леонід Сутула і відвінниця навчання школи-інтернату Оля Чумак. Сходивши вони підіймаються до постаменту.

Читайте, люди! — зауважує Тарасюк. — Щойно ми прибули з неблизької дороги. Іхали ми від стрімкої Вілії до могутнього Дніпра, щоб вклонитися йому, своєму, кручам зячим, святій горі Чернецькій, передати вше вітання рідному краю Кобзаревому. Назад повернувшись з землею святою. Хай же ляже вона у землю острозьку і вічно нагадуватиме наступним предкам нашим, що батьки їхні, діди і прадди вірні Тарасовому Заповітові були.

Урна із канаською землею кладеться в нішу під мармурову плиту, на якій бронзою викарбувані слова:

свого великого предка. «Встає би ти, прадде, та побачи би, яка любов до тебе живе у народу, заради чьастя якого ти карався, мучився, але борюся», — читалося в його очах.

Повілі Дмитро Филімонович ознавує собоно. Він розповідає про історію Тарасової гори, про ту шану до Кобзара, яку він спостерігав всюди за

Співака зміносє самодіяльна поетеса, — вчителька Користівської середньої школи Г. Горіла. З натхненням вона прочитала свого вірша «Пам'ятник народному поету».

«Ти з нами, силіпки будеш жити і думами, і піснями, — їби до живого, звертається поетеса до увіковіченого в бронзі Шевченка. Ровенський поет Микола

ного драматичного театру. В глибокій задумі стоїть Тарас. Йому бачиться мигує Україна. А перед глядачима вона проходить в сцєвничних картинах, образах. Навіть і в образі отого бляхчараска, що розповідає під загальним сміх козаків (і глядача, звичайно), як він з дідом господарював, коли батька ще й на саїті не було.

«Ой, тарасові споминуєть гнівом. Стискується кулак. «Чекай, кровопийці!» ставиє прадде! Встане воля!»

Минулої неділі до місця, з якого нібито Кобзар оглядав Острозь, пляв живий потік. Трудящі міста і навколишніх сіл, численні гості йшли сюди, щоб віддати шану великому синові України, 150-річчя з дня народження якого скоро відзначатиме весь світ.

Щойно найменований парк ім. Т. Г. Шевченка прикрашений плакатами, лозунгами, написаними на полотнищах, що імітують українські рушники. Висіла лісом доріжка веде до сьайного насапу. Навкруг нього розлилося людське море. Кілька тисяч пар очей поглядають на схованій під білим сатином бюст Тараса. Трохи поодаль шикуються в ряді учасники зведеного журі, розсіданоються музиканти-аккомпаніатори. В натовпі шугають, вибираючи точки для зйомок, фотокореспонденти, кінооператори. Дівчатка-учениці роздають святкові нагородні сувеніри — вишиті на уроках праці рушнички з портретом Шевченка.

Однє з дарувальниць підходить до лінійки, середнього зросту людини, прикляе їй до ладанка осіннього пальця пам'ятну стрічку. Дівчинка ще не знає, що люцей вкритий синовію дідусь, який рисами обличчя нагадує Кобзара, є правнуком Шевченка по лінії його сестри Катерини.

...Стрілка показує 2 години. З розвішених репродукторів лине знайома мелодія. І в повітрі хви-

перед співом народного гора проскрипів селянський віз і прогоявдєся на українського народу Тараса Григоровича Шевченка. Привезена і закладена 20 жовтня 1963 року.

Висаджуються і доставлені з Канева молоді топольки. Одну з них обережно загортає заступом і обтоптує дорогий гість — рідний нащадок Шевченка, член спілки письменників України Д. Ф. Крasicький.

Коли Дмитра Филімоновича запрошують до мікрофона, він хвилину не може вимовити слова. Його хвилювання легко зрозуміти. В ту мить думка письменника полинула

«Тут знаходиться земля з могилки верного сина українського народу Тараса Григоровича Шевченка. Привезена і закладена 20 жовтня 1963 року.»

«Сердечно вітаємо острозжан з шевченківським святом. — За дорученням колективу акторів Федорченко, Гнатюк, Чавдар, Руденко, Козак, Ворвугєс.»

І знову шквал оплесків. Бринять струнами любили Кобзарем бандури. Під їх аккомпанемент артист обласної філармонії М. Бешта виконує Шевченкову «Думи мої, потім — «Ой, зйди, зйди, зйди, зйди, зйди».

На території парку в'їхали воли, запряжені в бричку. Поганєє круторогих козарлюга. Ззаду уместились на соломі його побратими — запорожці. Між ногами затиснуті дайочки з медом вареним, за широкими поясами пістолі заткнуті, шаблі об закарбуки стукують.

Далі молодий козак осідланого коня веде.

Після короткої промови голови міської Ради А. Н. Адонєєва ведучий оголошує, що надійшла телеграма від артиста Київського театру опери та балету ім. Т. Г. Шевченка і зачитує її текст:

«Сердечно вітаємо острозжан з шевченківським святом. — За дорученням колективу акторів Федорченко, Гнатюк, Чавдар, Руденко, Козак, Ворвугєс.»

І знову шквал оплесків. Бринять струнами любили Кобзарем бандури. Під їх аккомпанемент артист обласної філармонії М. Бешта виконує Шевченкову «Думи мої, потім — «Ой, зйди, зйди, зйди, зйди, зйди».

На території парку в'їхали воли, запряжені в бричку. Поганєє круторогих козарлюга. Ззаду уместились на соломі його побратими — запорожці. Між ногами затиснуті дайочки з медом вареним, за широкими поясами пістолі заткнуті, шаблі об закарбуки стукують.

Далі молодий козак осідланого коня веде. Починається заключний номер художньої програми свята — акт з другої дії п'єси «Невольники» за мотивами творів Т. Г. Шевченка в постановці облас-

лузьменко не зміг прийти на свято. Але палкий шанувальник Шевченкової творчості був разом з острозжанами. Його вірші «Зустріч», присвячений хвилюючий дружбі Кобзара з колишнім кріпаком, а згодом славетним російським актором Михайлом Семеновичем Щепкіним, прозвучав над триптилем людським морем.

Посланець Ровенського педагогічного інституту, Кім Староскальцев разом з привітанням від викладачів і студентів привіз дайочки — «Ровно вечірне» і «Ой, важу я, важу».

Від імені самодіяльних митців Млиніщини учасників торжества пісню виступив Подобайло.

Ведучі запрошують присутніх взяти участь в насадуванні Кобзара.

Заклами заступли. Старенький дідусь обережно ставить в ямку молоді збульнуку. Поряд працює люточник-відлусник у підполковницьких погонах. Йому допомагає шклярка із зав'язаним на ші піонерським галстуком.

Раптом здійнявся дружній регіт. Натоп хитнувся, почулися вигуки:

— Гей, собі Цабе, раябий!

На території парку в'їхали воли, запряжені в бричку. Поганєє круторогих козарлюга. Ззаду уместились на соломі його побратими — запорожці. Між ногами затиснуті дайочки з медом вареним, за широкими поясами пістолі заткнуті, шаблі об закарбуки стукують.

Далі молодий козак осідланого коня веде. Починається заключний номер художньої програми свята — акт з другої дії п'єси «Невольники» за мотивами творів Т. Г. Шевченка в постановці облас-

чується. Та воно продовжується в приміщенні Будинку культури, де артисти місцевого народного театру, якому в той день присвоєно ім'я Т. Г. Шевченка, виступають з «Матріюнаїмичкою». Хто пішов у кіно — дивився «Тараса Шевченка» або «Назара Стодолю».

Пізно вночі почали гаснути вогні. Та ще до того не стихали у місті пісні. Ними острозжани споминали Кобзара, славили сім'ю волюну, нову, створення якої пророче перадрізнав великий син України.

На фото: (горі) сцена з вистави «Невольники» (всередині) Д. Ф. Крasicький передає директору Острозького історичного музею т. Соколицькому дарунок спілки письменників України; (внизу) виступає артист обласної філармонії М. Бешта; (збоку) посилає Острозга до Канева Г. Тарасюк, Л. Сутула і О. Чумак з святинією біля постаменту.

О. МАТВІЄНКО.
Фото П. Чернухи.
Редактор
Б. ПЛАХОВ.

«Радянське ЖИТТЯ»
4-та стор., 24 новтня 1963 р.

Адреса редакції: м. Гоща, вул. Червоноармійська, 21.